

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru menarohle pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiasă.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rându cu litere garmond

Crisa continuă.

Sibiin, 24 Februarie n.

Opoziția coalisată și-a măsurat puterile cu partidul liberal Marți și Mercuri în dieta țerii, cu ocaziunea alegerilor efectuate, și a eșit biruitore din luptă cu mare majoritate. A ales president pentru cameră, vice-presidenti, notari și membri în comisiuni, pe cine a voit, oameni din sinul ei.

E stăpână deci opoziția pe situație în dietă. Și totuși nu poate merge mai departe. A făcut alegerile pe placul ei și aci s'a oprit. Dieta nu poate adevărat funcționa câtă vreme noul guvern nu este format, și din întâmplare guvernul nu vine ales și el din partea opoziției coalisate, ci vine numit din partea Coronei. De aceea, în ședința de Mercuri dieta a luat hotărâre să nu mai țină ședințe până la formarea noului cabinet.

În acest stadiu se află astăzi criza noastră ministerială. Că noul guvern când va pute fi format, și cum va fi format, nu știe încă nimeni.

Era vorba de formarea unui guvern de tranziție, înecor, fără program politic, numai cu misiunea de a rezolva chestiile urgente, așa numitele necesități de stat, dar știrile mai proșpete ne spun, că și combinația aceasta s'a dovedit a fi nerealizabilă.

Era scos pe plan *Doranyi Ignace*, fostul ministru de agricultură, care și el al noului ministeriu, dar *Doranyi* a declinat de la sine acest onor înainte de a fi fost chemat la Viena pentru a primi însărcinare din partea Coronei să formeze guvernul de tranziție. N'a aflat adevărat spriginul necesar nici la unul din partidele mari din dietă. Opoziția coalisată la început, ce e drept, s'a declarat gata să 'l spriginască și să 'i voteze indemnizare pe patru luni, cu condițiunea, să facă înainte de expirarea indemnizării reforma electorală, când apoi opoziția îi va vota și contingentul de recruți pe anul acesta, însă fără nici o urcare. Partidul li-

beral asemenea s'a arătat gata să spriginască ministeriul lui *Doranyi*, însă fără condițiunea pusă de a face reforma electorală. Urmarea apoi a fost, că opoziția unită s'a mai resgândit și a zis, că fără *concesiuni esențiale naționale* nu sprigineste nici un guvern.

Guvernul de tranziție, cel puțin guvernul presidat de *Doranyi*, a murit deci înainte de a se naște. Că ce combinație va urma acum, e greu de prevăzut. La tot cazul earăși un guvern de tranziție, sub altă firmă (se vorbește de *Láng Lajos*, fostul ministru de comerț), pentru că alt guvern nu se poate compune. Partidul liberal nu 'l poate da, pentru-că se află în minoritate în dietă, ear' opoziția unită nu 'l poate forma, pentru-că nu o încredințează nime cu formarea cabinetului. Deosebirea de păreri e adevărat prea mare încă între opoziția unită și Viena, și sfetnicii Coronei nu pot fi luați din șirele ei, — cel puțin deocamdată. Și așa ne putem aștepta la eventualitatea, că nici peste o lună, și poate nici peste două luni se nu avem guvern nou. Până atunci, firește, funcționează mai departe guvernul presidat de contele *Tassa*.

Signatura situației ar fi deci următoarea: Avem guvern provizoriu, care n'are majoritate parlamentară, fiind-că nu l-a dat-o unii din factorii constituționali, poporul suveran, și are un majoritate parlamentară, care n'are guvern, pentru că al doilea factor constituțional, Corónă, nu poate să-l iee din șirele ei.

După atentat.

Din știrile despre cele ce se petrec în Rusia după tragica mörte a mare-ducelui Sergie se pare că resunetul exploziei ucigase din piața Moscovei, pe lângă panica ce a cuprins pe membrii casei domnitoare și pe dignitarii de la conducerea agendelor de guvernare a produs și un chaos în aprecierea situației, în urma căruia se iau dispozițiuni apte mai mult a înverșuna spiritele, de cât a le calma.

Sfetnicii țarului, în loc să 'i clarifice că atentatul de la Moscova nu e incident trecătoriu; ci izbucnirea nemulțămirii masselor poporului, care poate prea ușor să se repeteze, — cum și pun în prospect scrisorile amenințătoare trimise mare-ducilor Vladimir și Alexis, și cum arată demonstrațiunea de Luni a studenților universitari din Petersburg, — recurg la represalii crudele. Astfel, în Moscova, Petersburg și celelalte centre poliția face în ruptul capului perchișiții domiciliare și arestează sute și mii de oameni, bănuți a fi în ore-care mod complici la atentatul din Moscova. Ear' în Lodz miliția împușcă la oameni cu sutele. În una din zilele trecute soldații au prins adevărat în Lodz 150 de lucrători și fără nici o ascultare i-au împușcat, în mod stataral.

Și în timp ce detentorii puterii și varșă asupra poporului furia prin asemenea acte de intimidare, nemulțămirea și amărăciunea masselor crește mereu, mișcarea revoluționară prinde valuri tot mai mari și — nimbul țarului se șterge tot mai mult din conștiința supușilor săi. Pe când în 22 Ianuarie mulțimea de lucrători cari plecaseră în deputațiune la țarul avea în fruntea convoiului *icóna țarului*, alături de sfânta cruce, după cele întâmplate de atunci încoci evlavie cu care „mujicul” (poporul de jos) cugeta la țarul și 'i rostea numele, s'a schimbat acum în ură și dor de răzbunare.

Cu ocaziunea demonstrațiilor portretul său e rupt în bucăți și spulberat în vânt, însoțit de cuvinte de ocară și de sunetele cântecului revoluționar „Marsilea”, — cum s'a întâmplat acesta la demonstrațiunea de Luni din fața universității din Petersburg.

În fața acestor aparițiuni nu sunt greu de crezut deci știrile cari spun că familia țarului, împreună cu țar cu tot, temură de frică în palatul Țarsoje-Selo și n'are nici barem un cîș de liniște; că pentru siguranța ei s'a decretat stare de asediu pentru întreg

ținutul din jur de Țarsoje-Selo; că palatul și drumurile ce duc la el sunt formal asediate de miliție; că mare-ducii se compoartă cu planul de a se refugia în străinătate, și că mulți din clasele superioare și vînd averile și părăsesc Rusia, de téma izbucnirii revoluțiunei.

Și nu e greu de crezut că în cuvintele rostite Marți de preotul *Gapon* în Paris cu ocaziunea unui interviu avut cu un redactor de la „Libre Parole” poate să fie mult adevăr. *Gapon* a zis adevărat următoarele: „Aum totul s'a sfîrșit, țarismul e mort, țarul a încetat de a mai fi în ochii mujicului ființă sfântă, supraomenescă. Va fi grozavă răzbunarea, căci e dör' dreptul firesc al omului, să 'și răzbune”.

Acésta e icóna generală a situației, lugubrá, întunecată, și prevestitoare — poate — de mari evenimente.

Aflase-va ore om, care prin tact și înțelepciune să întorcă spre bine cursul lor?...

Alegerea din Cehul-Silvaniei.

Se cunosc vinovați patrioți din Cehul-Silvaniei, cari au făcut bravu-rósele acte de liberalism cu ocaziunea balotajului din 16 Ianuarie ținut acolo, de aceea caută să informeze fals opiniunea publică magiáră despre starea lucrului, punând vina pe — hoțul de păgubas. Iată cum prezintă ei lucrurile în coloanele ziarului liberal „*Ujság*” din Budapesta:

„Alegerea din Cehul-Silvaniei constituie un caz din cele mai curioase în actuala campanie electorală. Partidul național român simțindu-se în minoritate evidentă, a recurs la ori-ce mijloc de intimidare, pentru-ca la votare să învingă față de candidatul partidului liberal, aflător în covârșitoare majoritate.

Pe lângă candidatul naționalist *George Pop*, după cum am anunțat deja, au stat cu zel mai ales popli români, cari au amenințat pe Români cu torturile iadului, în interesul partidului român. Așa spuneau, că acum Români sunt stăpâni, și cum va fi terminată

tori într'un orășel sau sat, unde locuiesc Români, acestia (Românii) sunt datorii a arăta urmele mai departe („vestigia estradare teneantur”) și în cazul că acesta nu o pot face, și următorii depun jurământ că au urmărit urmele până în satul acela, sunt siliți Românii a plăti vita furată sau lucrul furat.

Urmăz apoi regulile de judecatorie exclusive pentru Sași, ei intră ei; așa d. e. când nu se ajută unul pe celalalt în cas când persóna sau proprietățile vre-unui Sas sunt atacate.

19. Datéză din 8 Novembre 1469. *Nagu* (Nagh, Nagho) palatinul Voivodului Valachiei, Radul, către senatul din Sibiu: „Patru Greci din Valachia, au dat italianului *Caspar* un cambiu pe numele lui *Stefan Literatus* din Brașov, pe care cambiu acesta (Literatus) îl declară de fals și nu voaște să 'l accepteze. Ba ce e mai mult, pentru pedepsirea Grecilor a venit acesta în Valachia, unde i-a aflat (pe Greci) în Tergoviste și au fost citați cu toții înaintea judecătoriei. În fața juraților din Tergoviste *Costa Spinchel* (*Costas pinchel*) și *Ciriaco*, cum și în fața juraților din Brașov *Johann Goldschmidt* și *Paul Keer* li-a pus întrebarea: „cu care drept au dat ei italianului *Caspar* un cambiu pe numele lui (al lui Literatus)?”

FOIȘORĂ

„Ex tabulario nationis Saxonicae atque civitatis sedisque Cibiniensis.”

(Urmare).

17. Datéză din 10 Martie anul 1469. Voivodul *Johann Pongráz* demandă senatului din Sibiu în numele regelui, ca ei să trimită oameni în Valachia, căci el (Voivodul) a auzit din isvor autentic, că voievozii din Moldova și Valachia se pregătesc de un războiu, și prin oamenii lor (ai Sibiienilor) să 'și câștige date sigure, și să le comunice imediat lui și regelui. Pe vice-voivodul *Johann de Rede* l'a trimis cu însărcinarea de a conduce supravegherea peste alte ținuturi ale țerii; sub conducerea aceluia să mîergă în cas de lipsă în războiu, chiar și el se va grăbi spre ajutorul și apărarea lor.

18. Datéză din 25 April anul 1469. *Mathia*, regele Ungariei, sancționează la rugarea cetățeanului din Sibiu și a trimisului celor 7 și 2 scaune sășești următoarele dispozițiuni:

„Dacă mîncă nobili sau alții aparținători altor clase, cu deosebire Români din

districtele Făgărașului și al Omlășului, turmele lor de porci, oi sau alte vite în contra voinței Sașilor amînțiți pe pășunile acelor (ale Sașilor) la păscut, și prin acésta le cauzează acelor daune prin vii, sămănături, păduri și pășuni, au dreptul Sașii, ca „*vadium, olgariter Schutzzung*” (adeacă zălog, sau chirie) la oi:

prima-óră 2 berbeci („castroves”) sau 2 oi, a doua óră 4 berbeci sau 4 oi, a treia óră 12 berbeci sau 12 oi.

la porci:

prima-óră 1 porc, a doua óră 2 porci, ear' a treia-óră tot de la 10 porci câte un porc, dar' trebuie să fie publicată deja de mai înainte oprirea pășunatului.

În cazul însă că s'au cauzat daune pe sămănături, pe drumuri și potece nóptea pe timp ploios, au Sașii dreptul a lua 12 berbeci sau oi ca *vadium* și într'un astfel de cas pentru constatarea și documentarea adevărului și a faptei comise să se ucidă în locul acela un miel, sau o oie, sau un porc, pentru-ca sîngele curs de la animal să facă imposibilă ori-ce negare a faptei. Dacă dauna cauzată e așa de mare, în cât prin *vadium* nu se poate rebonifica, Sașii sunt în drept a 'și lua despăgubirea întregă. Dacă însă se împotrivesc Români sau alții cu forța așa de

tare, că o despăgubire totală e imposibilă, atunci, cei ce au suferit daune să se adreseze către jurați și toți locuitorii satului lor (al Sașilor); dacă acestia însă încă nu sunt în stare a lua despăgubirea, să se adreseze la judecătorii și toți locuitorii scaunului lor (al Sașilor), și în sfîrșit dacă nici acestia nu pot isprăvi nimica, să se adreseze și să cîră ajutoriu de la cele 7 și 2 scaune. Dacă acestia încă nu sunt destul de puternici, atunci să cîră ajutoriu de la Voivodul sau vice-voivodul Transilvaniei.

Sub pedepsă de 1 marcă de argint să nu cuteze nimenea din cele 7 și 2 scaune a lua de păzitoriu de nópte pe un Român sau să 'i plătescă încă și simbrie.

Dacă s'a furat vre-o vită sau altceva și cei cu dauna au urmărit urmele până într'un orășel sau sat, unde locuiesc Sași, Magiari sau alți catolici („aut alii cristiani”) să li-se permită urmăriitorilor, ca să caute după lucrul furat prin case și prin curți; ear' dacă acestia (urmăriitorii) nu voiesc să se mulțămescă cu rezultatul cercetărilor, le stă în drept acelor Sași sau Magiari sau alți catolici, a se desvinovați fie-care singuratic prin un jurământ (numit „*jurământ de curățire*”) și a declina de la ei ori-ce fel de responsabilitate. Dacă însă urmele îi conduc pe urmări-

alegera, i-se va storce sângele întregii vițe magiare. Prețul agitației l-au plătit alegătorii din partidul liberal, dintr-o înverșunată români au rănit pe mai mulți, ear' pe unul l-au omorât."

Adecă așa s'au întâmplat lucrurile! Curat fabula cu lupul și mielul. Românii au turburat apele, nu aderenții baronului Bornemisza! Dar' pare-că înțelegem ce voesc patrioții din Cehul Silvaniei cu astfel de informațiuni false. Înțelesul lor e următorul: „Ne-ați bătut, voi sâlbaticilor de Români, dar' noi pentru această nu vă dăm în judecată. Să nu ne dați deci nici voi pe noi, și mai ales să nu protestați alegerea, la care voi n'ați putut participa, pentru-că v'am împedecat noi!"

Vor ști însă Românii ce să facă. De ce ne mirăm este, că fôie serioasă cum e „Az Ujság" pôte să publice în colônele ei scornituri atât de evidente ca aceea, că preoții români au spus alegătorilor lor, că după alegere va fi stors sângele întregii vițe magiare! Unde este omul cu scaun la judecată, care crede că preoții români au putut rosti cuvinte de acest înțeles? Unde e, pentru-că e vrednic de a fi arătat ca mare minune lumii întregi!

Politica de pasivitate.

Ziarul „Secolul" din București vorbind în numărul de Mercuri, 9 Februarie v., despre situația politică din Ungaria, încurcată din cale afară, stabilește importanța pe care pot să o câștige deputații români în dieta țării, dacă s'ar pute înțelege să formeze toți un partid; și mai ales, dacă deputații români, în unire cu Slovaci și cu Sârbii, s'ar pute înțelege și cu Sașii, ca toți la oaltă să formeze un grup parlamentar al naționalităților nemagiare, grup de peste 30 deputați, și scrie apoi astfel:

„Având în vedere că 10 deputați constituie deja un grup parlamentar capabil de a lua inițiativa unui proiect de lege, putem întrevedea de acum importanța celor 17 deputați români în camera magiară. (Înțelege naționalistii și liberalii împreună. Red.)

Acum putem să ne dăm seamă ce pierdere enormă a fost pentru frații nostri de peste munți politica lor de pasivitate urmată de la 1867 până în anul trecut cu o rigiditate inflexibilă. Și pentru ce aprôpe 40 de ani o politică de pasivitate? De dragul unei chimere istorice: a mult faimôsei autonomii a Transilvaniei, ce nu e compatibilă cu dualismul creat la 1867. Căci dacă Românii Transilvaniei ar fi recunoscut dualismul, atunci adio drepturi istorice ale autonomiei Transilvaniei! Ca și cum aceste drepturi

Ei, Grecii, au răspuns: „când i-au dat cambii s'au basat pe aceea, că italianul li-a spus lor, că el (Literatus) a vândut piperul lor; ei nu susțin că el într'adevăr l'a vândut, căci acesta nu o știu, deore-ce nu au fost de față, ci știu numai atâtă, că lucrul acesta l'a spus italianul de vre-o câțiva ani." După scrutările judecătorești au venit jurații cu partidele la el (la palatinul) în București și i-au mărturisit pe conștiința lor, că Stefan Literatus e nevinovat. El (palatinul) după ce s'a convins de adevărul informațiilor declară, că Stefan Literatus față cu italianul Caspar e nevinovat, și prin urmare îi rōgă și pe ei (senatul Sibiiului), ca să elibereze pe Stefan Literatus de sub pretensiunea italianului Caspar, pe motivul, că Stefan Literatus e nevinovat și are el drept, nu italianul."

Datul ei este următorul:

„Datum in castro Bokoresth, feria quarta proxima ante festum beati Martini episcopi et confessoris anno domini millesimo quadringentesimo sexagesimo nonno."

Originalul e în limba latină, dar' scris într-o limbă, cât nu se pôte mai încurcată. E o epistolă închisă, a fost sigilată cu cêră verde.

20. Dată din 2 Iunie 1475. Vladislau Dracul („Drago'ya") vovodul Valachiei către senatul din Sibiiu: „Nobilul Cristian Pokolab (Păcălab), credinciosul său boieriu, va veni cu această scrisoră la ei, ca să se îngrijiască de o casă în mijlocul lor pentru el, din care cauză îi rōgă să satisfacă acestei

istorice, prin ele însele ar fi putut servi la ceva, ar fi putut întâri situațiunea politică a Românilor în niște timpuri când toate statele au recunoscut dualismul austro-ungar; și când a trecut vremea de a face politică modernă curentă cu drepturi istorice. Dar' școala istorică română de peste munți s'a plasat pe mușcăitul pergament istoric al lui Leopold II, și pentru drepturi ab antiquo a avut reaua inspirațiune de a respinge propunerea ce a făcut-o contele Iuliu Andrassy, tatăl, oferind Românilor ardeleni 40—50 locuri de deputați, dacă vor renunța la politica lor de pasivitate și vor recunoște noua ordine de lucruri creată de la 1867 încôci.

Ce n'ar fi făcut un grup parlamentar curat românesc de cel puțin 40 de inși în camera magiară? Câte legi și dispozițiuni draconice votate și luate fără și în contra Românilor de peste munți, nu s'ar fi putut evita?

Dar' acum regrete tardive nu servesc la nimic. Sperăm că cei 17 deputați încet încet vor repara teribilele erori ale școlii istorice transilvănene."

Pedepsele școlare.

Fiind vorba de o cestiune primordială pentru cei ce se ocupă cu cultivarea tinereilor mlădițe, voiu da unele amănunte despre modul cum are să se facă aplicarea pedepselor în școala populară.

Interesul ce se manifestă la toate popoarele față de copii și educarea aceloră ocupă cel mai de frunte loc într-o curentele culturale, de cari este străbătută viața actuală a societății omenești. Cestiunea educării copiilor este o cestiune vitală, și una din cele mai însemnate, însemnate mai cu seamă pentru urmările ei binefăcătoare asupra vieții morale a omenimii.

De la o rezolvare rațională a acestei probleme va depinde atât fericirea copilului, cât și a societății în mijlocul căreia va fi pus să promoveze interesele culturale umanitare.

Să consultăm pedagogia, știința căreia în materie 'i compete prima atențiune.

Unul din cele mai ponderose principii ale ei, de la aplicarea căruia a'arnă foarte mult educațiunea sănătoasă și bogată în rezultate, este considerarea scrupuloasă a naturii celui educat. Ori și ce mijloce, pe cari le va folosi educațiunea, nu vor pute să aibă efectul dorit când ele vor sta în directă opoziție cu individualitatea celui educat. Ear' de altă parte, chiar și mijlocul educativ de o valoare mai inferioară va produce efect numai când va merge mână în mână cu natura individuală a celui pe care vrem să 'l educăm.

Studiată fiind odată individualitatea elevului, vom afla că unii de la fire sunt mai tari, alții mai moi, unii fricoși, alții mai puțin

dorințe, pe baza prieteniilor oalei vechi, ce există între ei. Căci în schimb, dacă o vor face, el le va respăli nu cu servicii egale, ci cu servicii cu mult mai mari. Ear' celelalte le vor auzi ei verbal de la Pokolab, și se le credă ca și când le-ar zice el (adecă Voivodul).

Datul e următorul:

„Ex Argyas, feria sexta proxima post festum invensionis dextre beati Stephani protomartiris anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto."

Originalul e în limba latină. E epistolă închisă; a fost sigilată cu cêră roșie, din care numai vre-o câteva sfărâmături mici mai există.

Dată din 6 Iunie anul 1475. Mathia, regele Ungariei și Boemiei, către primarul și senatul orașului Sibiiu: „Cu mare nemulțămire am înțeles, că cu totă sentința adusă într-o Română și un comerciant din Cluj pentru piperiu falsificat, cari se adresară lui, și au adus judecată și spre mulțămirea comerciantului din Cluj, acesta totuși a scos de la el (de la Mathia), tănuind adevărata cauză, un decret, pe baza căruia să se revideze procesul și să 'l aducă pe Român din nou în încurcături. Deore-ce însă e voia lui, ca ceea ce au hotărât odată după drept și lege să rămână așa, le interzice cu totă strictetea de a asculta de acel decret, scos de la el pe cale nedreptă, și să nu procedă judecătorește în chestia această, sub nici un fel de împrejurare."

(Va urma.)

fricoși, unii sprinteni, alții mai greoi în îndeplinirea diferitelor lucrări. Ori-cât s'ar trudi educatorul cu regulara funcționării minții elevului, nu totdeauna va s'ajunge la rezultatul dorit, căci elevul încă din cruda copilărie manifestă o fire sâlbatică, și este inclinat mai mult la îndeplinirea răului, de cât a binelui, luând adese-o-i direcțiuni contrare voinței educatorului.

Pentru a 'l împedeca de a eși din calea cea dreaptă, este admis, ca în școala populară să fie supus elevul anumitor pedepse și restricțiuni.

De la model cum se face aplicarea diferitelor pedepse corporale atâ nă în mare măsură succesul ori nesuccesul instruirii în învățământul popular.

Coborându-mă acum de la generalități la specialități, voiu lăsa să urmeze unele amănunte despre modul cum ar fi să se facă pedepsirea elevului.

În decursul instrucțiunii observându-se la elev ore-care neatențiune, sau alt lucru nepermis, în'ăiași dată este necesar a 'l fixa, ținându-i privirea încordată și impunându-i se prin această temă și respect. Dacă aceasta nu va duce la rezultat, urmăzând admoniarea (dojenirea) elevului, dar' acesta să nu degenezeze în batjocură sau în cuvinte de hulă.

Ear' când e vorba de pedepsirea copilului pentru neglijență în studiu, o „înfurtare" făcută cu chibzuință, în cele mai multe cazuri duce mai curând la rezultat de cât folosirea altor mijloce. S'a constatat că o purcedere nenaturală din partea educatorului intimidă pe elev, și mai curând ori mai târziu îl face renitent.

Când nici acest mijloc nu ar folosi, atunci se înfruntă copilul în fața părinților, nepărtinindu-se din partea acestora, căci în cas contrar totul e zadărnice.

Este lucru prea firesc, că voința elevului nu o putem îndrepta totdeauna în direcțiunea spre care tindem, precum putem să dăm unei bucăți de ghips ori-ce formă vom; dar' diferitele mijloce ce ne stau la îndemână sunt a se folosi.

Luând acum în vedere și disciplina, un pedagog a zis: „Bătăi multe, — disciplină rea; bătăi mai puține, — disciplină mai bună; bătăi de tot puține, disciplină cea mai bună!" Bătăia prea multă n'ci-odată să nu fie mijloc de disciplinare. Învățătorul care recurge des la bătăie, este sau prea leneș, sau prea s'ab.

De asemenea este cunoscută ca pedepsă închiderea elevului, când nu-și împlinește datorința față de școală. Nu 'i vorbă, își va fi având și această pârlicăsa ca cea bună, dar' pedepsă aceasta mai mult este de încunjurat de cât de preferit, din motivul, că închizându-se copilul mai de multe-ori, se dedă cu închisorea, suportându-o apoi cu cea mai mare ușurință.

În fine ar resta să mai amintesc una, că-re la i-se pôte da întâietate tuturor celor până aci amintite, avându-și în sine eficiențatatea sa, și a nume: oprirea copilului de la diferitele jocuri în timpul liber al instrucțiunii, fiind aceasta pentru el o pedepsă grea de suportat, care 'i face totodată și muștrare de cuget.

Nu se pôte nega însă, că școala se va arăta impotentă în fața puterii influențătoare a familiei, și nesprîjinită de aceasta nu va pute să dea societății o generațiune de model în caracter, cu ambițiune de a face binele și a evita răul, o generațiune înzestrată cu calități eminente.

S'ar mai pute enumera aci încă și alte modalități cu privire la aplicarea pedepselor în școala populară, dar' deocamdată mă mărginesc numai la cele sus amintite, pe cari am ținut necesar a le accentua în colônele acestui ziaru cetit de toți învățătorii nostri, căci sunt de interes pentru aceia în a căror mână este pusă educațiunea micilor copilași.

Nicolae Hamsea
învățătoriu român ort.

Oficială.

Consistoriul archidieceșan așteptă:

1. ca onorații parochi să dispună
2. oficiile protopresbiterale să așternă discul metropolitan de la 6 Ian. 1905 și taxa cununațiilor pe anul 1904,
3. administratorii parochiali să reguleze afacerea competențelor fondului de pensii.

NOUȚĂȚI

Camera română e compusă din 183 deputați, dintr-o cari sunt: conservatori 154, liberali 12, junimisti 5. În 12 cercuri se face alegere nouă.

I. P. S. Sa Metropolitul Primat al României, Iosif Gheorghian, care se află în strălătatate pentru căutarea sănătății, este așteptat pe la începutul lui Martie în țară.

Alegerile pentru senatul român. Colegul I a ales pentru senatul român 42 conservatori, 8 liberali, și 3 junimisti. În șapte locuri balotaj.

† Dr. Victor Cupșa fost concipiat ministerial, proprietariu, deputat la congresul național bis rîesc gr. or. român etc., după grele suferințe, împărțit fiind cu sfintele taine, a trecut la cele eterne Mercuri în 2/15 Februarie 1905 în etate de 39 ani și în al 7-lea an al căsătoriei sale. Rămășițele pămîntești ale defunctului s'au așezat spre vecinică odihnă în cimiteriul din Cupșeni după rîitul gr. or. român în 6/19 Februarie 1905, 10 p. m. — ear' parastasul s'a celebrat în 9/21 Februarie 1905. Il deplâng: Irma Cupșa născ. Fiedler, ca soție, Samuil Cupșa, protopr. gr. or. și Parascchia, ca părinte, Raveca Cupșa măr. Herman, Augustin Cupșa, teolog gr. or., Aurel Cupșa, teolog gr. or., ca soră și frați, Teodor Herman, protopr. gr. or., Gavril Hango, preot gr. or., ca cunoscuți, Victor Herman, jurist, Aurelia Herman, ca nepoți.

Avis. Am onore a în cunoștință, că mi-am deschis cabinetul de avocat în Blaj. Dr. Daniil Szabo, avocat.

Nu este grație! Ioan Valagea, fost deputat slovac în dietă trecut al dietei, fusese condamnat la un an închisore de stat, pe motiv că în vorbiriile ținute alegătorilor cu ocaziunea alegerilor a agitat contra statului. În Noiembrie a. trecut început Valagek osândă; ear' în luna trecut a înaintat cerere de grație pentru restul osândei. Cum oțim acum în știrile din Budapesta, cererea nu i-s'a încuviințat.

Agatha Barseson în America. Cătim în ziarul „Premdanblatt" ca celebra noastră artistă, doamna Barseson, e admirată și aplaudată în New-York, pe scena teatrului american „Groing-Place-Teater". Pe care pășire pe scenă e adevărat triumf artistic pentru artista noastră, care e angajată din partea direcției numitului teatru până la 28 Februarie n. c.

Premiu pentru manual de „Morală". Episcopatul român cat. a fost publicat concurs la un premiu pentru cel mai bun manual de „Morală" pentru clasa VI gimnazială. Din pre rezultatul acestui concurs cancelaria primăriei publică în „Albina" un comunicat, în care spune, că dintr-o cinci manuscrise intrate la concurs nici unul nu a fost aflat vrednic de premiare. S'a dat însă permisiune elaborării celui relativ mai bun, ca după îndreptările cerute de recensanși să pôte fi publicat la societatea St. Stefan. Autorilor celorlalte patru elaborate le punem la dispoziție observările recensanșilor, pentru-ca cu luarea în considerare a aceloră să-și pôte prelucra elaboratele și în scopul esoperării concesiunii să-și le pôte prezenta de nou comisiunii cenzurătoare. — nice comunicatul. Adecă, nici tipărirea nu se pôte fără autorizare de la forul bisriceesc.

Directorul cailor ferate din Congo e Român veritabil. El oămna Antonia Ionescu, și e originar din Lăcomița. Septemana trecută a fost în România să 'și mai vadă patria și să 'și reînnoiască pasportul, pentru-că de-și splendid situat în Congo, nu vrea să renunțe la calitatea de cetățean român. Dl Ionescu și-a făcut studiile acolo în România, apoi a studiat ingineria în Bruxelles, de unde a mers în Congo. Acum va merge la Londra și Liverpool, unde are să lege niște tratate în numele guvernului congolez.

E de interes a atrage atențiunea tuturor pacienților de reumă și podagră asupra renumitei alfiți Zolli, ai cărei efecte sunt trecut e dovedit prin mii de scrisori de mulțămire. Așa d. e. majorat Lăfăză, canonicu Iosif Zsendovici, Oămna Dr. Joh. Wég, Dr. Richnassky, Fodor Gábor, baronesa Strassky, contele Nyári, contele Keglevich, contele Auerperg, și-au exprimat mulțămirea și recunoștința pentru această alfiță emmentă, accentuând că ei cu ajutorul acesteia s'au mântuit de suferințele de podagră și reumă în vechi te. Sticla cu 2 cor. Se pôte comanda din farmacia B. Z. Ité, Budapesta, V. Szabad-ăgter.

Răspuns. La scrisoarea mai multor creștini din tractul Bradului, adresată I. P. Sale Domnului metropolit, se răspunde conform dorinței, că parohiile lipsite de preoți au dreptul și datorința a și arăta dorința lor consistoriului, care nu va întârzia a împlini justele dorințe ale parohienilor.

Incassarea repartițiilor bisericesti. Ministrul de culte și instrucțiune publică a dispus, că organele administrative sunt dator să încaseze restanțele de repartiție (dare de cult) ale comunelor bisericesti gr. or. române și în cazul că conspectele (listele) de repartiție prezentate lor sunt provăzute numai cu sigiliul oficiului protopopesc respectiv și vidimate numai de protopopul concerned. Până acum organele administrative cereau, ca listele acestea să fie vidimate (clausulate) și de consistoriu.

Ómeni harnici. Principala iavor de câștig al locuitorilor din Keskémét, pe lângă agricultura și pomăritul, vieritul și legumăritul. Și nicăiri, în întreaga țară, nu se cultivă pomăritul și legumăritul cu atâta pricepere și sâruință ca la Keskémét. De aceea sârăcia nici nu prea bate pe la ușile lor. Ear' pentru a ne face óre-care idee despre câștigul ce-l fac acești ómeni cu vânzarea de pome și legumi (za-zivaturi) e destul să amintim, pe baza raportului anual publicat acum de „reuniunea economică din Keskémét”, că în luna Iunie—Octobre 1904 s'au exportat din Keskémét 107 358 măști metrice de pome pentru piețele din Austria și 32 530 mm. pentru piețele din străinătate. Cuantitatea cea mai mare a acestui considerabil export au dat-o persoanele și strugurii de desert, apoi vișinele, merele și prunele.

Al 64-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a solvit ajutorul statutar după Ioan Banciu, zler, fost membru al numitei Reuniuni.

Acesta este al 64-lea caz de mórte în sinul Reuniunii de înmormântare sibieni.

Fabrică de zahăr în Banat. Economi din comitatul Timiș s'au hotărât să înființeze o fabrică de zahăr, apore a contrabandă cu țările urcare a prețului zahărului. Cum ostim în „A kotány”, o grupă de bancari a și oferit deja capitalul necesar, așa că pentru realizarea planului mai restau numai asigurarea teritoriului pentru cultivarea napilor, fiind subscrise deja în acest scop 2000 de jugóre, ear' ce mai lipsește e să se asigure în comitatele Timiș, Torontal și Caraș-Severin prin intervenția reuniunilor economice din respectivele comitate. Căderea fabricii e planuită pe anul 1906.

Fómete în Sârbia. Aprópe de prin toate ținuturile Sârbiei, deosebi înăse din ținutul Timoc sosesc la Belgrad știri de fómete. În scopul alinării lipsei locuitorilor guvernul a cumpărat mare cuantitate de cucuruz din Turcia, dar' fiind că nime nu a controlat marfa, cea mai mare parte din ea a sosit stricată — înăse și mucegăită, așa că nu s'a putut întrebuința la nimic.

La ce te duce beția! Duminecă (19 Februarie st. n.) fiind în comuna Cristian (în comitatul Brașov) două óspete, cătră sâră flăcăul Ioan Achim Gană, după ce s'a îmbătat la óspetul la care fusese chemat, s'a dus la celălalt óspet și acolo amestecându-se printră jucători a provocat cêrtă, în cursul căreia s'a repezit întră ómeni și a junghiat pe George Singhe, cunoscut de toți ómenii ca cel mai modest și mai onest om din comună, care se băgase printră cei împreunăși, ca să 'i impace. Ticălosul flăcău l'a junghiat din eróre, vóind să 'mplante cuțitul în altul de lângă el. G. Singhe lasă după el soție tină și doi copilași. „Durerea o simte nefericita soție, ear' camuna și biserica depänge pe un om model de pácinic, muncitoriu și onest. Iată unde duce beția, imoralitatea și năravurile rele!” — esclamá cu drept cuvânt corespondentul nostru.

Lume 'ntórsă! Regula e, ca nevestele să aibă motive de ponos pentru că bărbaii petrec une-ori prea mult afară de caminul familiei, dar' că bărbaii să se plângă că nevestele lor petrec mai mult afară de caminul familiei, de cât a casă, și să cêră chiar intervenție polițială, — e ceva rar de tot. O raritate de acé ta s'a întâmplat înăse în Viena, de unde se rapórtéză, că a poliția de acolo s'a făcut arătare contra câtorva dame de elită, că în fie care sară se adună la un

loc anumit și jócă hazard. Unul dintră cei semnați în arătare se plänge că soția sa în una din zilele trecute a mers a casă de la clubul de joc numai dimineța la 6 ore.

În atențiunea emigranților la America. Guvernul Ungariei a liberat călătoria la America și prin Brama. Cine are pasportul prelat pe la Fiume, acela póte călători și prin Brama dacă are cartea de vapor prin Brama. Cine s'a decís a călători prin Brama la America, acela trebuie negreșit să trimită de a casă 20 coróne arvună; după primirea arvunei fie-cărui i se trimite cartea de vapor. Lucrătorii cari sunt harnici și sânetóși, cari au biletul de tren plătit în America până la locul destinat și cari pot arăta 50 coróne bani gata, acela toți sunt primiți în America. Cine are cunoscuți în America, se aducă adresa aceluia cu sine. Cine are ochi bolnavi, sau a'te rane truștești, mai bătân de 50 ani, sau e arvunit în vre-o fabrică la lucru în America și merge a nune la lucru rezervat, pe acela îl înăpolază din America. În Ratibor, cum și în Brama fie-care emigrant se vizitează, așa că fie-care pe când vine în Brama pe vapor, póte fi primit în America.

Cronică teatrală.

Sibiu, 24 Februarie n.

Pentru noi, Românii din Sibiu, timpul din urmă a adus multe zile de sêrbătoare. Cuiend după producțiunea teatrală română dată de dl Z. Bârsan, am avut concertul Kneisel-Stefănescu, ear' eri sêra am avut fericirea să vedem reprezentată pe scena teatrului orășenesc din loc în traducere germană drama lui I. L. Carageale: „Năpasta”, asupra căreia critica noastră l'eteră și-a spus cuvintele de laudă la timpul seu.

Drama acésta, de la apariția ei până astăzi, a avut darul de a provoca multă frământare în lumea noastră intelectuală. Unii critici de pe vremuri s'au ocupat de ea cu căldură, alții o considerau ca regres pentru autorul „Scrisorii pierdute”. Apoi discuțiile s'au încheiat cu recunoșterea valorii artistice a piesei.

Pe urmă cineva a ridicat o acușă de plagiat în contra „Năpastei”, căci înănuări se făcuseră deja de mai înainte. Faimosul proces al „plagiatorului Caragiule” va rămâne o pată degrațitoare în analele culturii române. Drama însă s'a dovedit — și pentru cei cari nu voiau să admită lucrul acesta de mai demult — ca fiind originală și fôrte năvritorie.

„Năpasta” s'a tradus și în nemțește și s'a jucat în Berlin. Primirea i-a fost nefavorabilă, fie că Germanii ne cunosc prea puțin pentru a ne puté înțelege, fie că cronicile erau scrise de ómeni cu anume interese, — diametral opuse celor literare și pur înformátore.

Dar' să vedem ce ne înfățișeză „Năpasta”?

Un om, Dragomir, a ucis pe bărbatul c-l dinău al Ancăi, și la un an după aceea și-o ia de nevastă. Pentru acésta crimă înămplarea a făcut să fie osândit la ocnă Ioan, un pădurar, care în urma maltratărilor își perde mințile. Anca bănuște de omor pe Dragomir, și cearcă să se convingă, când iată vine Ioan, fugit din ocnă, ca să 'i înăprăște bănușelile. Cu aflarea adevărului vinovat și pedepsirea lui, se termină drama.

Carageale zugrăvește remușcărilor conștiinței lui Dragomir, cu atât mai mari, cu cât simte că 'i bănușit. Frica de a nu se trada acum, când numai un an mai trebuie să păstreze taina; traiul rău care 'l duce cu Anca; vederea hăului în care a ajuns Ioan cel nevinovat, și crima înăși, care 'l apasă și 'l neliniștește până 'i în somn: toate acestea îi conturbă echilibrul sufletesc și 'l fac — când se vede în urmă dat pe mâna justiției — de i se întunecă mintea. Procesul acesta psihologic ni-l arată Carageale pas cu pas, cu o mare pătrundere, o' fineță de artist uimitor, și într'o limbă populară, cumpătată, unică.

Acésta e drama în original.

În traducere înăse ideia fundamentală e lăsată pe planul al doilea, și în loc de „Năpasta” — das Verhängnis — avem altă dramă, „Anca”. Nu mai este numai a lui Carageale, ci și a traducătorului care a — prelucrat-o.

Iată întru cât, precum s'a putut vedé din reprezentație: În actul I. lipsește scena a IV, care e caracteristică pentru sentimentele Ancăi, față de învătătorul George. Și în loc de-a avé o Ancă, ale cărei fapte s'e și aibă motivarea, precum e firesc, numai în setea de răsbunare pentru bărbatu-i ucis, avem una, care pare a lucra și din alt motiv, iubirea față de George. Ear' acesta, în loc de a fi un instrument în mâinile aceleia de care s'a drăgostit, apare ca un amant, fericit după prinderea lui Dragomir.

Tot din actul I. lipsește scena VII, dar' din acésta lipsă nu înăvorteză atăta neînțelegere a caracterelor și a menirii persónelor.

În actul II. n'avem scena I. în care spune Anca, cum i-s'a „strecurat și s'a înșirărat îndelung, încet-încet, bănușală cu bănușală în suflet credința, că Dragomir e vinovat” și vedem cum înăcolțește în mintea ei gândul de a 'l omori.

În sfêrșit finea scenei a III din același act earăși a fost jertfă, și deci n'avem de unde vedea, pentru ce 'l mai cruță — fără intervenirea nevastii — Ioan pe Dragomir, după ce a aflat că de la el i-se trage totă nefericirea.

Alte omiteri, mai mici, nu se pot arăta într'o cronică scurtă și fără a avé traducerea la îndemână.

Faptul acesta ne miră, cînd știm că traducătorul, dl Adolf Flachs, s'a mai ocupat de noi Românii și de literatura noastră, și ne-a apreciat cu multă bunăvoință, dacă nu cu destulă dreptate. Era deci în stare să înălegă și drama, și să cunoscă și analizele, păreriile scriitorilor nostri asupra ei.

Și acum, să revin asupra succesului dramei. Da, căci a fost un succes. Jocul actorilor a fost perfect, interpretarea justă și cumpătată.

Dragomir (dl G. Olmar) de la început a arătat prin voce, prin ținută, că are ceva greu pe inimă. În deosebi i-a succés să redese cu pricepere atările în care se exprimă jalea amără, copleșitoare, de un trecut, din ale cărui farmece, vizate odinóré, n'a gustat și nu va gusta. Când spune Ancă, că de n'ar fi cunoscut-o pe ea „hă-hă, ce om era să fiu eu...” Dar' s'a dus... acum e de geaba... las-o înăcurcătă...” În scena, în care-l vedem venind beat de la crîșma Popii, erau și unele accente false, dar' în schimb în scenele de la urmă a fost foarte bine.

Dșóra H Wanke în rolul Ancăi la începutul piesei părea nenaturală, dar' din ce în ce a isbutit să se transpună în rolul unei femei, care de atăția ani a adunat mult venin în inimă, și care isbușește în mici alușii, în întrebări neștepăte, m nite tóte să i formeze o convingere din bănușeli n' sigure, așa în cât la finea actului prim, când spune: „Aș dormi acuma... Închină-te, Dragomire, că se apropie ciasul!” cu toții eram răpiți. Fără esagerare, trădând înăse că se petrece un lucru mare în sufletul ei, îi erau mișcărilor pripite, nervóse, și stăruitoare mai ales în păpînarea, cu care descóse pe Dragomir și 'i atinge ori-ce nădejde de scăpare.

Intrarea pe scenă și tot jocul dlui L. Stárk în rolul lui Ioan ocnășul, au fost desăvêșite. Umbletu', mișcărilor încetinele și nesigure, vorba, fața smeardă și suptă și mai ales ochii aceia mari, privirile acelea alurite de nebun, ne arătau deplin pe omul, care a suferit nespas de mult, pe care a greșit mórtea, că nu l'a secerat încă, dar' căruia — spre mângăierea noastră, dacă i-a dat Dzeu greutatea, i-a luat cumpăna. Cuvintele, rostite rar și semnificativ, p'ănsul natural, când îi înăputa lui Dragomir, că de ce n'a venit la ocnă să 'l scape pe el, nevinovatul, și mai presus de tóte spasmiile agoniei, după ce s'a înjunghiat, tóte au fost neîntrecute.

Rolul lui George e neînsemnat, dar' atăta cât este, dl A. Lechner l'a jucat corect,

afară póte de unele accente prea sentimentale în gura și în gesturile unui învătătoriu într'un sat de munte, în fuța unei țerance.

Se vede deci, că actorii au studiat bine, temeinic piesa, și s'au ach'itat pe deplin mulțămitor de rolurile lor.

Și când vedeam portul nostru pitoresc, și când spunea Ioan cu simplitate: „Pe urmă vere, m'am dus la fântâna de sub deal și-am pus donițele jos... Ei! Era frumos și cald... și era pădurea singură... dór' într'o tufă fluera de departe o mierlă...” cei mai mulți am tresărit de același fior, de același gând: când, când vom avé negrăita fericire de a ne vedé operele dramatice reprezentate de artistii nostri, în limba noastră, cu tóte frumusețile ei, cari ori-cum, se perd în parte prin traducere?...

Actorii principali, dnii Stárk și Olmar, apoi dșóra Wanke, au fost aplaudați cu frenesie și de nenumărate ori chemați la rampă, ear' dșóra Wanke a primit un frumos buchet de flori. Români au fost mulți la teatru.

Ioan Paltin.

Cărți și reviste.

„Bureții comuni (schizophyta, eumycetes)”, studiu de Dr. Ambrosiu Cheșan, profesor în Blaj, tractând în stil popular despre bacterii și drojdii, mucegaluri, bureții prăvoși și folticoși și despre bureții cărnoși sau cu pălărie (bureții aderăți). Pentru mai ușoră înălegere sunt intercalate în text și ilustrații numeroase. Cartea acésta a dlui Cheșan, de bun folos pentru a și deosebi în câteva bureții înofensivi de bureții veninoși și stricțioși, a apărut în tipografia seminarului arhidieceșan gr. cat. din Blaj și costă 1 cor.

„Candela”, revistă bisericescă-literară bucovinénă, redactată în Cernăuți de profesorul Dr. Emilian Voitschi și cons. consistorial Alexandru Manastyreki, a apărut pe Februarie (fasc. 2, anul de existință XXIV) cu următorul sumariu: Asemănările și deosebiriile dintre budhism și creștinism, studiu apologetic, de Dr. Vasile Găina (urmare din fasciculi anteriori); Istoria și literatura móralei creștine de la finea timpului apostolic până la Constantin cel Mare, studiu de Dr. E. Voitschi (urmare); Genesă, întrodúcere și comentariu, de Dr. V. Tarnavechi (urmare); apoi obligațiul text rusesc pentru protoimes ruténă a arhidieceșan, și în fine știri și comunicări de interes bisericesc.

„Candela” apare în fasciculi lunari și costă 8 coróne pe an. Birourile redacției și administrației sunt în residența arhidieceșană pescă.

Viață socială.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, invită la concertul împreunat cu postă umoristică și joc, ce se va arangia Sâmbătă, la 25 Februarie n. 1905 în „Unicum”. Corurile se dirigează de dl Candid Popa, învătătoriu la școla de aplicație de pe lângă seminarul „Andreian”. O parte a eventualului venit curat e destinat fondului pentru „Masa învătăcelor-meseriași români”. Începutul la 8 ore sêra. Prețul de intrare 1 cor. de perónă. Înșignii de dans pentru domni 50 fileri. Suprasolviri benevole se primesc cu mulțămită și se vor cuita pe cale aiaristică.

Programul e următorul: 1. „Durerea Romănului”, cor mixt de I. Crișan, cu solo de sopran, cântat de dșóra Eugenia Roman. 2. „Coróna Moldovei”, cor bărbătesc de „3”. 3. „Doină”, cântată solo de dl P. Șerban. 4. „Strugurel bătut de petró”, cor pentru 3 voci de T. Popovici. 5. „La fântână sub rozor”, cor mixt de A. Bena. 6. „O rază lină”, duet de C. Porumbescu, cântat de dnii N. Ișan și N. Neagoe. 7. „Marșul cântăreșilor”, cor bărbătesc de C. Porumbescu. 8. „Ileana”, cor mixt de G. Musicescu. — Joc.

Posta redacției.

Abonatalui 825. După cum suntem informați, pe la începutul lui Martie se va începe distribuirea. Puțină răbdare deci.

Sirolin

Este recomandat de cei mai distinși pofesori și medici ca remediu eminent contra:

ca bronchită acută, tusă convulsivă, lăturéză tusa și flegma, și face să înceteze asudórea de nópte. În urma gustului și mirosului seu plăcut se ia cu plăcere și de copiii. Se capătă în farmacii cu 4 cor. sticla. Cumpărătoriu se fie atent, ca fie-care sticlă să fie provădută cu ficăz următoare:

F. Hoffmann-La Roche & Co., fabrică chimică, Basel (Elveția).

morburilor de plumâni, afecțiunilor organelor de respirare, mai ales este recomandat convalescenților după influență.

Promovéză apetitul și face să crească greutatea corpului, de lăturéză în farmacii cu 4 cor. sticla. Cumpărătoriu se fie atent, ca fie-care sticlă să fie provădută cu ficăz următoare: (216) 36-52

[50] 1-3

Edict de licitațiune.

Edificarea școlii din comuna Deda, protopresbiteratul Reghin, se dă în întreprindere pe calea licitațiunii minuende, care se va ține în **19 Martie st. n. a. c.** la 2 ore p. m., în cancelaria comunală din Deda.

Prețul strigării e de 16,439 cor. 34 fil. Doritorii de a licita au să depună vadiu de 10% de la prețul de strigare în bani gata sau în hârtii de valoare.

Planul și preliminarul, împreună cu condițiunile de licitare, se pot vedea în cancelaria oficiului parohial.

Comitetul parohial greco-oriental.

Deda, la 19 Februarie st. n. 1905.

Léon Popescu
president.

Stefan Morărean
notariu.

[44] 2-2

Publicațiune.

În **19 Februarie (4 Martie) 1905** la 10 ore a. m. se va esarênda localul de boltă din edificiul școlii gr. or. din **Avrig** pe cale de licitațiune publică.

Acest local se află în centrul comunei. Oferte scrise se admit înainte de licitațiune verbală.

Condițiunile de licitare se află și se pot vedea până în ziua licitației la președintele comitetului parohial gr. or. din **Avrig**.

Avrig, în 4/17 Februarie 1905.

Ioan Nicolae,
pres. com. parohial.

Fên prima calitate în cantitate mai mare este de vânzare

în comuna G.-Hodák, stațiunea căii ferate Reghinul-săsesc (Száz Régen).

Cupérătorii au a se adresa la dl avocat B. Pop de Harșianu, Sibiu (Nagyszeben). [43] 2-8

Atelierul de croitorie

Ioan Părău

Sibiu, strada Poplăcii nr. 21.

În acest atelier se confecționează tot felul de vestimente bărbătești, jachete pentru dame, și **reverenși**. Asemenea se primesc spre executare reparaturi. Lucru trainic.

Somatose de fer.

Albumină de carne feruginoasă.

Cel mai eminent mijloc întăritor de nervi și producător de apetit pentru cei ce suferă de chlorosă. Somatosa de fer constă din somatosă și 2% fer în legătură organică. Se capătă în farmacii și drogerii.

[39 b] 1-6

Dlui Heinrich Rieger

Nagyszeben

Strada Gușteriții nr. 7.

Subscriși cu cea mai mare părere de rău observă, că deja de câteva luni *permanent* un amplotat al Dvóstre sub titlul, că aduce la cunoștință strămutarea prăvăliei Dvóstre, nu numai că agrăiește pe pasanții provezuți cu vase góle pentru a cumpăra beuturi, ori pe cei cari voese să iee o beutură, îmbiându le marfa Dvóstre, dar' îi și prind de haine și îi trag în prăvălia Dvóstre, procedură, pe care o dovedesc toți vecinii neparțiali și loiali.

În cas că procedura amplotaților Dvóstre nu Vê este cunoscută, Vê rugăm să o luați la cunoștință pe calea acêsta, așteptând totodată să dispuneți grabnic întrelăsarea unei astfel de proceduri, pe care de altcun o sunem judecării onoratalui public.

Nagyszeben (Sibiu), la 21 Faur 1905.

Cu totă stima

fabricanții de lichior:

per **Wilhelm Gölner** **M. Samuel Rubinstein**
Schnell. [40] 1

Pentru domnii preoți!

De la **Librăria archidieceșană** se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu părăși tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 fol.

Prețul **6-60 cor.**, + porto postal **80 fil.**

Au apărut în **Tipografia archidieceșană**:

Noul abecedar de Dr. Petru Șpan
Prețul e 40 fileri.

Călăuza noului abecedar

De acelaș. — Prețul 20 fileri.

Se pot procura de la **Librăria archidieceșană**.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din direcțiune

Drepturile, datorințele și responsabilitatea comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos

directorul revistei „Magyar Pénzügy”

Traduceri autorizate de

Constantin Popp

funcționar la „Albina” din Sibiu.

Se pot comanda de la **Librăria archidieceșană** din **Sibiu**, cea dintâi cu prețul de **3 cor.**, ear' cea din urmă cu prețul de **150 cor.**

Pianele Bösendorfer

stau și acum la locul prim, „afară de concurs”, și sunt în deoște recunoscute ca cele mai bune piane, atât pentru saloane, cât și pentru sale de concert. În Austro-Ungaria sunt neîntrecute. Dovada cea mai eclatantă o dau programele tuturor pianistilor renumiți, cari în Budapesta, Graz, Praga, Viena etc., concertăză exclusiv cu piane Bösendorfer.

Sunetul ales și puternic, de un farmec neasemănat, și minunatul mod cum se cântă la aceste piane, procură cântătorului plăcerea de a presta neîmpedecat ceea-ce poate.

Bösendorfer a făcut școlă.

Cu mult zel și iscusință i-a urmat

Francise Wirth, constructor de piane reg. grecesc de curte.

construind un pian solid și fin lucrat (premiu de stat, medalii de aur, diplome de onoare) în 3 modele de salon, cu 420, 450 și 500 fl. Cu astfel de prețuri subscrișul nu a mai aflat pe piața Vienei pian de esecutare așa fină. În Ungaria sunt foarte plăcute piane de la **Fr. Wirth**, pentru sunetul lor vioiu și curat ca argintul, și pentru neobicinuita durabilitate a acestuia; indeosebi este cântat acolo, unde numai rar se poate afla acordător.

Frații Stingl, fabrică de piane c. ș. r. de curte

representați prin 5 modele, de la 300—700 fl., cu registru (pedal) de harfă (Harfenzug), claviatură reformată. Piane foarte plăcute.

Cui îi place ton dulce și melodios, să-și cumpere pianul lui **W. Fritz & fiu.** Renumele bine întemeiat al acestei firme solide (fondată în 1804) asigură cumpărătorului deplină și durabilă mulțămire. Mignon 470 fl., pian scurtat (Stutzflügel) 500 fl.

Eminentul fabricat al lui **Proksch**: pianin cu registru mut 420 fl., mignon 500 fl.

Piane bune **Hölzl & Heitzmann** de la 320—380 fl.

De la firme mai nouă se află în deposit instrumente drăguțe cu 250, 280 și 320 fl.; asemenea pianine cu registru mut (Stummzug), așa-numite „Harfen-Pianino”. (O invenție binefăcătoare pentru împrejurierea celui ce învață.)

Pianine berlineze de prima calitate.

Harmoniu pentru școle și casă **Mannborg—Lipsa** cu 100 fl. și 280 fl.

Inchiriare de instrumente cu prețuri eține.

Primul depozit transilvan de piane și harmoniuri

Victor de Heldenberg

Sibiu (Nagyszeben), strada cismădiei nr. 9, etagiul I.

[42]

Săpunul Schicht

cu marca:

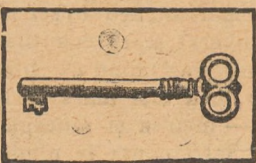
„cerb”

ori

„cheie”

e cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai ețin. E liber de substanțe stricăciuse.

Se capătă pretutindenea!

[5] 29-46

!! La cumpărare să se observe, ca fie-care bucată de săpun să fie provădută cu numele Schicht și cu o marcă de sus. !!

La **Librăria Tipografiei archidieceșane** din **Sibiu** se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Înaltpreasfântiei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sâmbetei. — Rânduêla Utreniei — Ciasul dintâiu, al doilea și al șeselea. — Rânduêla Obedniței. — Ciasul al nouêlea. — Rânduêla Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminăcături. — Cinstul Paracelis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicițele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduêla Sinacariului. — Bogorodicițele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacariul pe toate lunile. — Păschălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Păschăliei și folosirea acestora. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat **2 cor.**, legat în pânză **2 cor.** 40 fil., legat în piele roșie cu copcii **4 cor.**

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătăie de inimă, scăderea de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mâini și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurșe din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste ates. ates. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. publice asupra faptului, că **aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”** deóre-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când **aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat.** Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

„Espeditie din centru și locul de vânzare pentru țără și strălăitate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul străuua Kálmán.